

Liška

Liška jménem Stopotvorná přeběhne přes dlouhý pokoj, aby se podívala z okna. Ale potom se provinile ohlédne. Tahle liška má totiž jednu zvláštní vlastnost. Její tlapky zanechávají na zemi rezaté otisky. Na hlíně, na trávě a teď bohužel i na koberci!

„Hele, víte vy, proč se jmenuju Stopotvorná?“ pokřikuje občas na ostatní lišky v borovém lese, kde bydlí. „Jsem Stopotvorná, protože jsem mocná, zatraceně silná a pro kdekoho nebezpečná jak sto potvor!“

Ale to si vymýšlí. Máma liška a táta lišák ji takhle pojmenovali, když zjistili, že jejich lišče je něco jako chodící razítko.

Teď se Stopotvorná zrovna léčí v domě zvěrolékaře Artura. A do lesa se vrátí, až se jí zahojí zraněná tlapka.

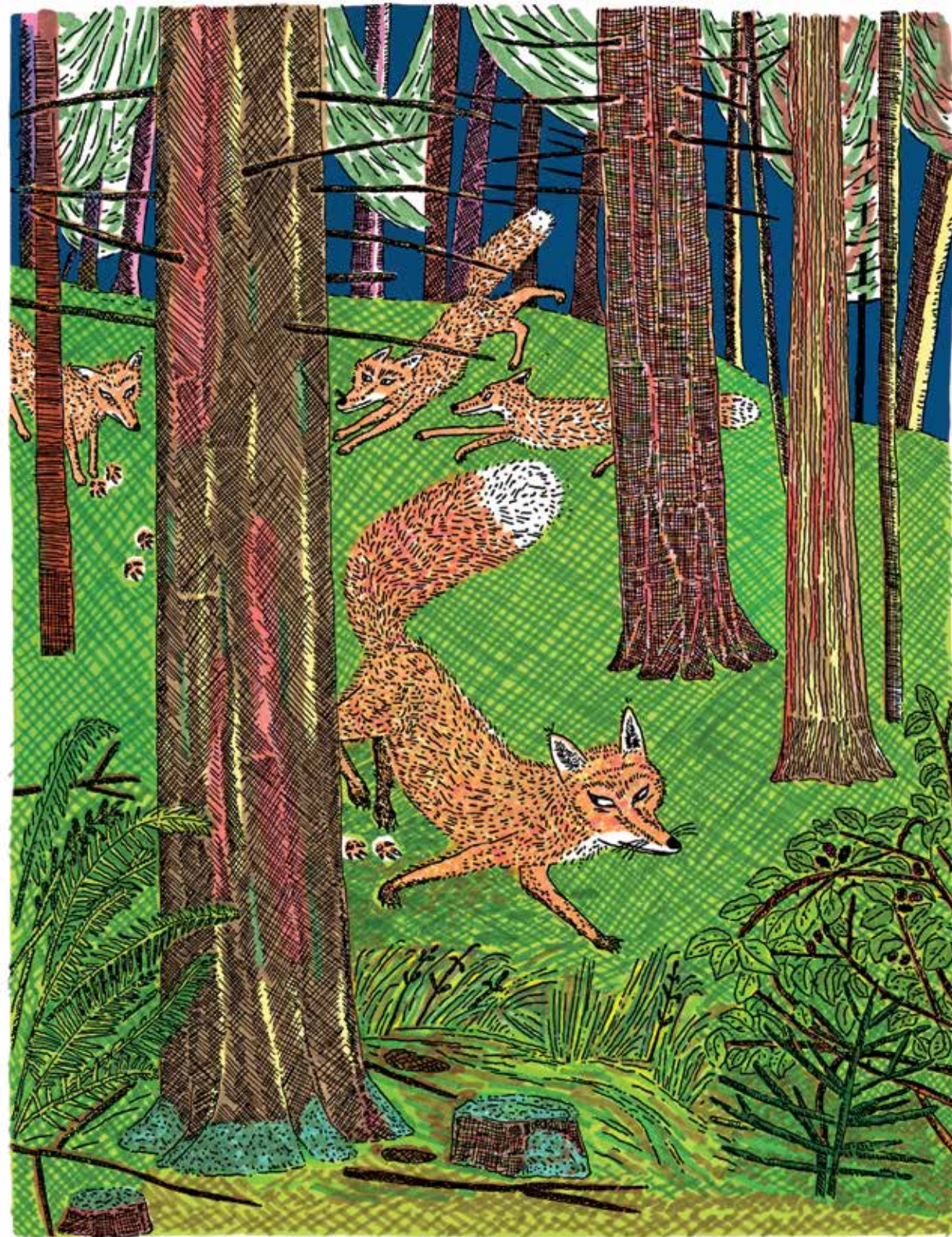
„Grr,“ zabručí na ni zvěrolékařova stará fenka Ajša, která se rozvaluje v křesle.

„No jo, vždyť už to uklízím,“ mumlá si pro sebe Stopotvorná a oranžové stopy důkladně zamete svým hustým ocasem.

Ajša je rozespalá. Chce si ještě trochu zdřímnout. Jenže jakmile přivře oči, zvědavá liška došlápne zdravou tlapkou na schody, co vedou do patra. A pokojem zazní hluboký zvuk. Jako kdyby zabručel velký medvěd. Ajša na křesle nadskočí!

Ne že by snad Stopotvorná tolik dupala. Ale zvěrolékař Artur s fenkou Ajšou bydlí v neobyčejném domě. Schody jim tu hrají. Vydávají různé tóny.

Schodů z patra do přízemí je přesně čtrnáct. Když se nahore přede dveřmi pracovny šlápne na nejvyšší, zapípá to, jako by se odněkud ozývalo křehké ptáče. O stupeň nižší schod má hlas o tón hlubší. A takhle to jde dál. Úplně nejnižší hluboce bručí. (To je ten, na který Stopotvorná před chvílí stoupla.) Schody se poprvé rozezněly, až když se

Artur s Ajšou do tohohle starého, po léta opuštěného domu nastěhovali. Artur si byl domek před koupí několikrát prohlédnout, ale tehdy mu při každé cestě do patra schodiště pod nohama jen docela obyčejně vrzalo. Snad později on nebo Ajša nevědomky šlápli na nějaké skryté tlačítko nebo se v domě od chvíle, kdy se velký pokoj znovu zahřál a rozsvítil, bůhvíco změnilo, a teď jim schody samy od sebe hrají stupnici.

Fenka Ajša se na neposednou lišku hlasitě rozštěká. Byla to však právě ona, kdo Stopotvornou před týdnem zachránil. To Ajša nastražila uši a pak v lese běžela hlubokými závějemi, protože zaslechla, jak někde v dálce kdosi zakňučel velkou bolestí. Zavedla Artura k nešťastné lišce polapené v drátěném oku.

Artur uvolnil drát, do kterého se Stopotvorné zachytila přední noha, vzal vyčerpanou lišku do náruče a odnesl si ji domů. Tam jí dal v ordinaci čichnout něčeho voňavého. A když se Stopotvorná vzbudila, ležela v rohu na dece a přední tlapku jí svíral obvaz.

„Chceš, liško?“ Artur jí tehdy na uklidnění nabídl sýrovou sušenku s koprem. Jakživa nic tak dobrého nejedla!

Bez námitek se pak nechala přestěhovat do velkého pokoje a začala tam bydlet pod dozorem fenky Ajši.

Arturův dům stojí na samotě a je obklopený zarostlou zahradou. Doktor Artur není ani mladý, ani starý. Denně si trochu povídá s lidmi, kteří mu vodí do ordinace zvířata, ale na ty ostatní se radši dívá z dálky. Má svoji samotu rád.

Do města jezdí jen na nákupy, a to ještě tak jednou za uherský rok.

Zato do borového lesa, který se táhne za jeho zahradou, tam chodí každý den. Po úzké cestě lemované trním, kde se jako pichlaví hadi plazí dlouhé šlahouny ostružin.

Právě tudy vyprovodili i lišku Stopotvornou, když se jí tlapka konečně uzdravila.

Na Vlčí hoře

Liška Stopotvorná se plíží křovím a tlapka ji už dávno nebolí.

„Na to, že zrovna začíná jaro, je mi docela vedro,“ odfrkne si, ale tiše se plazí dál. Hustým ocasem za sebou zametá stopy. Stopotvorné se vlastně její barevné otisky někdy docela líbí. Ale většinou spíš ne. V lese bývá lepší žít nenápadně!

V křoví se líně převaluje teplý vzduch a liška z vlhké hlíny cítí nějakou zatuchlinu.

Počkat! pomyslí si. Tady mi něco nehraje! Nezpívají tu ptáci! Ty potvory přece normálně nezavřou zobák!

Nedaleko Stopotvorná zahlédne mýtinku. Na sluncem prohřátém kameni uprostřed se tam válí ohlodaná kost. Není čerstvá. Dávno vybledla a déšť ji dočista ohladil. Ale Stopotvorná je zvyklá jídlem šetřit. Proto si pro tu starou kost radši doběhne.

„Tak tohle se teda fakt žrát nedá!“ zakucká se. Kost se jí v tlamě rozdrolila na prach a dráždí ji ke kašli. „Možná jsi, Stopi, tentokrát byla šetřivá až moc!“ napomene se. „Ale ne – nejsem – ne...“ zakoktá se a rozhlíží se kolem, když konečně znovu popadne dech. „Není tohle ná – hodou...?“

Nešťastná liška právě poznala, kam zabloudila.

Sedí na kameni jen kousek nad úpatím Vlčí hory.

„Že bych si nevšimla, že šplhám do kopce?“ zakňučí a celá se klepe.

Nikdy předtím tu nebyla, jako většina ostatních lesních zvířat. A ta, která se na Vlčí horu někdy zatoulala, už se odtud nevrátila! Na samém vrcholku je šedá skála s jeskyní, ve které žije vlk Samotář.

Ke Stopotvorné se z dálky donese temné havraní zakráká-
ní. Jako by jí ten černý pták zaraženě domlouval: „Po čem
tam pátráš, liško? Zbláznila ses? Chceš přijít o život?“

„Sklapni, nestraš!“ štěkne jeho směrem.

Havran jí nemůže rozumět, nemluví po liščím, ale zmlkne.

Stopotvorná moc dobře ví, proč se všechna zvířata i ptá-
ci hoře vyhýbají. Na vlastní oči sice obřího vlka Samotáře
nikdy neviděla, ale zná jeho hořký pach. Pach, co každého
lesního tvora hned praští do čenichu. A když Samotář odně-
kud ze křoví táhle zavýje, zažere se všem to vytí až do morku
kostí a několik dalších dní a nocí nikdo hrůzou nezamhouří
oka.

„Honem všeho nechte a seřadte se!“ zavelela kdysi liščí
maminka v noře, když tam ten hořký vlčí pach zavanul po-
prvé. Tehdy se s celou rodinou přestěhovali na opačný konec
lesa. A pak před vlkem Samotářem prchali ještě mnohokrát.

Pravda, říká se, že Samotář je unavený. Že asi přestal
rdousit velká zvířata a ptáky a sbírá mršiny, protože se v lese
nikdo neztrácí. Poslední dobou se postrádá jen jedna sova,
ale ta se ráda toulá. Nejspíš ji někam do dálky vylákala zvě-
davost, po čase se do borového lesa zase sama vrátí.

Stopotvorná těm řečem o unaveném Samotáři moc nevě-
ří. Zkušené lišky sice klábosí a dělají ramena, ale jakmile na-
razí na vlčí pach, peláší pryč, jako by jim hořelo za zadkem.

„Jak to, že jsem dneska Samotáře neucítla už na úpatí
hory?“ diví se tiše Stopotvorná. „A že ho necítím ani tady?“

Zvědavost ji žene pořád výš, stoupá po strmém úbočí Vlčí
hory, a než se naděje, je na vrcholu.

Stojí jen kousek od hrbolaté rozeklané skály a nahlíží do
hluboké temné jeskyně. Znovu důkladně nabere do čeni-
chu vzduch. Nic zvláštního v něm opravdu není. Nanejvýš
maličko štiplavého kouře a vůně brouků. Jenže brouci jsou
v lese skoro všude. Ba ne, něco hodně neobvyklého přece jen

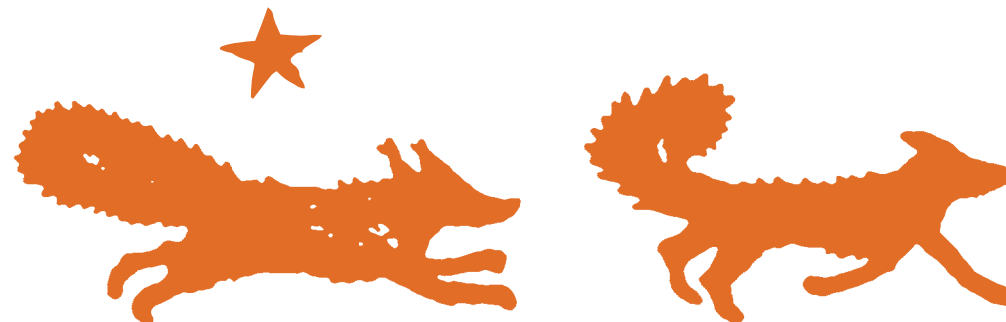
liška cítí! Ale nepáchne to. Naopak. Voní to krásně a lákavě.
Jako nějaká zvláštní rostlina.

Stopotvorná běží za tou vůní ke vchodu do jeskyně.

Havran v dálce zase zakráká. Tentokrát to zní jako: „Rych-
le pryč!“

„Kdo má tomu tvému hloupému krákaní rozumět?“ za-
bručí Stopotvorná. „A proč bych zrovna teď utíkala? Vlk
přece v jeskyni není!“

Tohle ona dobře ví. Její dokonalý čenich ji zatím nikdy
nezradil. Může se na něj vždycky spolehnout. Na svůj nedo-
stižný nos je dokonce ještě pyšnější než na svoje bystré oči
a mimořádně huňatý ocas.

Leknín

Stopotvorná už je uprostřed tmavé jeskyně a rozhlíží se.

Možná se Samotář někam odstěhoval. Nebo umřel? Zmizel stejně nečekaně, jako se tu objevil. Třeba opravdu zestárl a zeslábnul. A nakonec před zvířaty z lesa utekl.

Stopotvorná má velkou chuť okamžitě běžet za ostatními liškami a o Samotářově zmizení jim povědět. Ale pak si to rozmyslí. Ta neznámá vůně ji totiž láká dál, do nejtmaivšího kouta, kde se rozlévá mělká kaluž. Na její hladině leží cosi plochého a kulatého se zvednutými okraji.

„Vždyť je to obří list!“ podiví se liška.

Postaví se přímo doprostřed listu a pečlivě ho očichává. Musí si tu novou vůni dobře zapamatovat. A ani si nevšimne, že se jí list začíná vlnit pod tlapkami.

„Jé! To né!“ vykřikne nešťastně, když už je dávno pozdě. List se s ní zvedá jako nějaký létající koberec. Jemně, ale pevně se kolem lišky ovine, vylétne s ní z jeskyně a odnáší ji bůhvíkam! Stopotvorná kňučí a štěká z plných plic, ale není jí to ani za mák platné.

„Tady je strašná zima!“ zaúpí po chvíli.

List s ní už vystoupal hrozně vysoko. Vlčí hora je teď dole úplně maličká. Nebem burácí víchr a všude se naráz setmělo. Nějak brzy!

Vycházejí první hvězdy. Jsou tak blízko, že by se jich vyplašená liška skoro mohla dotknout. A ten hrozný vítr se pořád nechce utišit. Liška letí a letí jako střela z děla. A když list s hlasitým plesknutím konečně přistane na zvolna plynoucí modrozelené řece, kde se rozhoupe jako loďka, je už další bílý den.

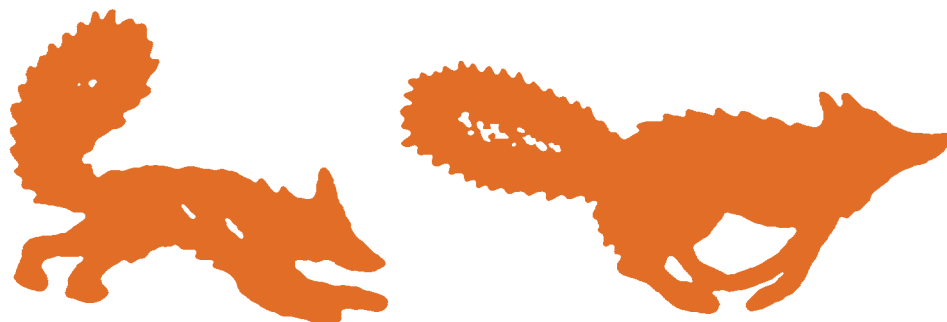
List se s ní zvedá jako nějaký létající koberec.

„No pane jo!“

První, co před sebou Stopotvorná uvidí, je neprostupný, hustý prales na levém břehu a louka s vysokou trávou na pravém. Prales je svěží a zelený, jako by zrovna bylo po dešti. Lišce se dere do čenichu vlhké horko okořeněné mazlavou vůní jílu. Ptáci zpívají jeden přes druhého, až se jejich cvrkot slévá v melodické bzučení, a nad řeku se z pralesa naklánějí vysoké rostliny, jejichž červené květy připomínají zahnutá račí klepeta. Na jednom z těch klepet hoduje maličký ptáček s dlouhým zobákem. Když se nasytí a vznese, letí k liščině překvapení pozadu. Vypouklé bradavičnaté kořeny stromů vytvářejí u břehu malé zátoky a kolem jednoho kmene se spirálovitě proplétají dva tenci hádci. Ve vodě pod ním se mrskají spousty růžových a oranžových ryb.

Nad sluncem ozářenou řekou se klene starý most. S dřevěnými květinami na zábradlí. *Ne, vždyť ty kytky nejsou ze dřeva!* uvědomí si Stopotvorná, která pluje na svém velkém cestovním listu. Květiny na mostě se jí před očima mění v opravdové střapaté mučenky, co se ve vánku roztácejí jako větrníky. Až se lišce z jejich sytě rubínové barvy motá hlava.

Radši se proto soustředí na pravý, travnatý břeh, kde roste neuvěřitelný strom. Je to neskutečný velikán. Jeho větve sahají snad až do nebe a kmen má tak široký, že by ho nedokázalo obejmout ani padesát lišek. Do kmene jsou vytesané úzké strmé schody.

Vlci

Plující list přistane u břehu pod Velikánem a přimkne se k zářivě bílému leknínu. Liška z listu opatrně seskočí na břeh. Ten nádherný strom a schodiště ve kmeni ji vábí! A Velikán pohupuje větvemi, jako by ji zval do svého bezpečného dřevěného náručí.

Stopotvorná ještě na žádném stromě nebyla. A tak se po schodišti s chutí škrábe nahoru. Občas se sveze o dva nebo tři schody níž, když jí podklouznou tlapky, ale výstup ji začíná bavit. Na Velikánovi rostou jehlice, které vypadají jak z pravěku. Dlouhé jako dýky, ale měkké jako mech. Na špičce jedné z větví se dokonce houpe obrovská šiška. Stopotvorné připomíná baňatý sud.

Dál stoupá. Chvilí se nesoustředí, uklouzne a musí brzdit ocasem. Zastaví se, aby si trochu odpočinula, a zmocní se jí podivný neklid. *Najednou je tu nachlup stejné mrtvo a ticho, jako bylo u nás na Vlčí hoře, pomyslí si. Kam se schovali ptáci, co tu před chvílí tak hulákali? A proč ryby přestaly čerit hladinu?*

Vtom se do ticha ozve táhlé zavytí. Stopotvorná se ze známého zvuku zajíkne a zaleze za mohutný kmen. Vysoká tráva na kopci za stromem se zavlní jako divoké moře. Liška se tiskne ke kmeni, tlapky ztuhlé strachem.

Z kopce se ke stromu řítí smečka vlků. Běží s čenichy u země a jejich dlouhé nohy se napínají jako struny.

Stopotvorná se před nimi stihla schovat jen tak tak.

Smečku vede Samotář z Vlčí hory. Stopotvorná to ví, třebaže ho ještě nikdy neviděla. Poznala ho podle vytí a do čenichu ji udeřil jeho hořký pach.

Samotáři na hřbetě vlaje dlouhá hřívá jako lvovi, jen ji má ošklivě zacuchanou. Za ním se ženou další čtyři vlci. První je

krásná bílá vlčice s modrýma očima, které svítí jako draho-kamy. V tlamě si nese skořápku velkého ořechu.

Další vlk je šedý s protáhlým čenichem a v patách se mu drží nějaký hubený opelichanec s ocasem nakřivo. Poslední běží směšné vlče s dlouhýma ušima. Trčí mu z hlavy jako oslíkovi. A teď za vlky vyběhla i... Stopotvorná několikrát rychle zamrká a pak se kousne do tlapky, jestli se jí to celé nezdá. Vůbec se jí tomu nechce uvěřit!

... a teď za vlky vyběhla i její sestřička Matyllda! Stopotvor-ná Matylldu neviděla, co opustily noru svých rodičů. A nerozešly se spolu zrovna v dobrém.

„Že ty musíš bejt vždycky ze všech nejchytřejší!“ zakřičela na ni tehdy na rozloučenou Matyllda z plných plic.

Vlčí smečka už dorazila k mostu a tam se zastavila. Liška Matyllda ji na svých útlých nožkách teprve dohání. Vlci zvedli čenichy a soustředěně do nich nabírají vzduch, proto má Stopotvorná strach, že ji ucítí. Trochu se uklidní, až když si uvědomí, že v horkém vlhkém vzduchu se už pořádnou chvíli mísí s pachem vlka Samotáře nějaké nádherné, hodně silné aroma. Něco jako mandle s malinami a broskve-mi. Vůně letního ovoce plného sladké šťávy, která ostatní pachy překryje.

Sluneční paprsky se opatrně prodírají Velikánovými vět-vemi a vlci teď upřeně pozorují obří šišku. Stopotvorná se schovává za širokým kmenem a občas se na ně odváží jed-ním okem zamžourat. Vlci jsou plní neklidu, poposedávají a jeden přes druhého nervózně vrčí.

Bílá vlčice si odložila ořechovou skořápku a Matyllda, kte-rá na rozdíl od vlků popochází ze strany na stranu, se najednou zarazila. V trávě objevila rezaté stopy.

„Jemine!“ Stopotvorná si vzpomene, že ke stromu Veliká-novi tak pospíchala, až za sebou zapomněla zametat. „Ne! Nech to být, Matylldo, prosím!“ mumlá si potichu. „Hlavně jim o mně neříkej!“

Matyllda se rozhlíží, kam ty dobře známé stopy vedou, a nakonec se zadívá i do koruny stromu. Stopotvorná na vte-řinu vystrčí hlavu a udělá na sestru varovný obličej. Matyllda se strašně zamračí.

Šiška, do níž se už naplno opírá slunce, se pomalu začíná otevírat. Ta omamná ovocná vůně sílí a ze šišky postupně vylétá několik kulatých semen, které připomínají okřídlené desetikoruny.

Vlci mají najednou napilno. Vrhají se po každém semínku. Některá chytí ještě ve vzduchu, v honbě za jiným se srazí a pak ho hledají na zemi. Matyllda znovu očima pátrá po Sto-potvorné, ale modrooká vlčice ji okřikne. „Kam to koukáš? Chytej semena a nos je do skořápky jako ostatní!“

Stopotvorná se pevně přitiskne ke kmeni a bez hlesu sle-duje pouť jednoho ze semínek, které vítr odfukuje někam stranou. Dívá se, jak semínko krouží ve vzduchu, až přistane v roztřepeném kalichu mučenky na mostě. Nikdo ze smečky si ho v tom mumraji nevšiml. Kalich se stáhne a semínko před vlčíma očima nadobro ukryje.

Vlci a Matyllda dochytali. Jestli se Stopotvorná neplete, ulovili celkem šest semen.

Dali je do skořápky a smečka s nimi odbíhá pryč. Matyllda je ještě tady.

Vyprázdněná šiška se kýve ve větru a Velikán jako by tro-chu svěsil větve, ale prales už zase bzučí a zpívá a na jehlice si sedají motýli s křídly jako dlaň.

Matyllda se teď snaží vyškrábat po schodišti za Stopotvor-nou.

„Ahoj!“ natahuje se k ní Stopotvorná, když se Matyllda konečně přiblíží. Ráda by se s Matylldou usmířila a na přivítanou jí chce olíznout čenich. Ale Matyllda zůstává chladně sedět o pár schodů níž a pozoruje Stopotvornou přivřenýma očima.

„Co tu děláš? Jak ses sem dostala?“ vrčí.

„Normálně,“ odpoví Stopotvorná. „Prostě jsem si stoupla na list a...“

„To za mnou vážně musíš vlézt úplně všude?“ syčí Matyl-da. „Přiznej se, že jsi tím svým dlouhým čumákem šmejdila i na Vlčí hoře.“

„Nevěděla jsem, že jsi tady,“ brání se Stopotvorná.

„Jsem tady, protože si mě Samotář vybral!“ Matyl-da se celá nafoukne a napřímí uši. Má je o ždibec špičatější než Stopotvorná. „Mě! Vzal si mě do smečky. Jsme s vlky jedna rodina, dobře se s nima domluvíme. A on si mě zvolil za svoji pravou tlapu!“

„Chceš žít ve vlčí smečce?“ ošije se Stopotvorná. „Co hloupneš, Matyl-do?“

„Samotář se sem vrátil z našeho lesa,“ odpoví jí Matyl-da, „aby se tu ujal velení. A teď se ho všichni bojí i tady. Teda, skoro všichni.“ Za kopcem se ozve táhlé, naléhavé zavytí.

„Já už půjdu! Kdo chce s vlky žít, musí s nima výt! Ty počkej tady,“ nařizuje Matyl-da. „Ráno se pro tebe možná vrátím. Třeba by ses nám k něčemu mohla hodit. Musím uznat, že většinou docela slušně vidíš. Ale jestli si vzpomínáš, jak jsme se hádaly, která z nás má citlivější čenich,“ zasměje se pod vousy, „tak úplně nejcitlivější nos ze všech budu mít zítra ráno já! O takovém se ti nejspíš ani nesnilo!“

„Počkej ještě, Matyl-do!“ prosí Stopotvorná.

„Ne, už musím,“ nenechá se Matyl-da zastavit. Dolů ze schodů jí to jde o dost líp než nahoru. Nakonec bez jediného ohlednutí utíká za vlky.

Stopotvorná se dívá, dokud špička sestřina ocasu nezmizí za kopcem, a pak taky sleze ze stromu.

„Čekat tady do zítřka. To zrovna!“ šeptá si a celá se třese. „Snad to s tím leknínem bude fungovat i nazpátek.“

Strom Velikán je krásný, prales hraje všemi barvami, v řece se znovu míhají oranžové rybky, titěrný ptáček, co létá pozadu, si právě vybral jakousi kvetoucí trubici a vrazil do ní

skoro celý zobáček, ale stejně ji tu Matyllda bude zítra hledat marně. V té nádherné vůni mandlí, malin a broskví, která se tu pořád vznáší ve vzduchu, se totiž nepřestává držet stopa smradlavé vlčiny.

„Brr!“ otřese se Stopotvorná. „Proč by se asi tak měla dobrá liška jako já paktovat s nějakým vlkem? Copak to mám zapotřebí? A aspoň se tu neuvařím, u nás v lese máme mnohem příjemněji.“

Naposledy se otočí na krásného Velikána, na kterém teď tiše zpívá jehličí. Někde vysoko, málem v nebi, zahlédne v jeho větvích pohyb. Byl to obří oranžový pták? Nebo se jí to jenom zdálo? Ne, nejspíš se tam ten pták opravdu mihnul. Co je na tom divného? Kdyby měla mohutná křídla, taky by v té výšce s chutí sedala.

Cestou k leknínu si ještě udělá zastávku na mostě, aby z rubínové mučenky vylovila to nepovšimnuté semínko.

Donese ho jako dárek doktoru Arturovi! On přece ze semínek pěstuje stromy. A jestli Stopotvorná správně počítá, zítra je pátek. To pravidelně chodívá k Arturovi na návštěvu.

Nakonec se liška odhodlaně nadechne a skočí na leknínový list. *Opravdu musím tak rychle opustit všechnu tu pralesní krásu?* proběhne jí znovu hlavou. Ale to už se kolem ní list pevně ovíjí a odlepuje se od vodní hladiny.

Dárek

„To jsi ty, liško?“ zavolá doktor Artur z okna. Na tváři ho polechtá chladný vítr. Před chvílí se zahradou přehnal ledový déšť.

Nikdo mu ale neodpovídá.

Přesto se Arturovi zdá, že slyší, jak na cestičce v mokřině píska jemně křupou liščí tlapky.

Představuje si, jak se jeho liška plíží. Jak chce být nenápadná, ale dává si přitom pozor, aby si neurousala sametové břicho.

„Haló, liško!“

K Arturovi se nese jen ranní zpěv ptáků. A nad kopcem uprostřed lesa se zrovna rozzářilo žlutobílé slunce.

„Slyšíš, liško, jsi tu?“ pokřikuje Artur. „Herdek, ukaž se!“ Za rohem něco zašustí.

„To sis dneska docela pospíšila!“

Artur běží po schodech dolů do haly a vzbudí tím starou fenku Ajšu. *Liška už je tady?* zeptá se ho Ajša očima.

Artur přikývne a vezme si z věšáku teplý kabát.

Ajša se protáhne, zařadí se vedle Artura a doprovází ho ven.

Opravdu tam uvidí Stopotvornou, ale v dálce, pospíchá k nim od lesa. Napůl běží, napůl skáče a důkladně zametá stopy.

Chodívá k nim vždycky v pátek po ránu, než do ordinace přijedou první pacienti. Během svého stonání si zvykla na Arturovy sýrové sušenky, a tak se pro ně pravidelně vrací.

„Půjdeš dál?“ zeptá se Artur a pootevře lišce dveře.

Stopotvorná tónu jeho hlasu rozumí. Na okamžik se zamyslí, ale pak se ohlédne ke sluncem ozářené Vlčí hoře.